

Muhasebe Hilelerinin Küresel Maliyeti ve Önlenmesine Yönelik Proaktif Bir Yaklaşım: Adli Muhasebe

The Global Cost of Accounting Fraud and A Proactive Approach to Prevention: Forensic Accounting

Said Alpagut ŞENEL¹

Hesna YILDIRIM²

öz

Muhasebe hileleri özellikle 21.yy'da Enron ve Worldcom gibi büyük işletmelerin de dâhil olmasıyla, yaşadığımız yüzyılda gelişen teknolojiye bağlı olarak finansal sistemlerde yaşanan gelişmeler ve küreselleşmenin de etkisiyle dünyanın her yerindeki kurumları etkileyen küresel bir problem haline gelmiştir ve küresel çapta ve devasa büyüklükte ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Muhasebe hilelerinin tespiti ve önlenmesinde kullanılacak yaklaşımlar genellikle Reaktif ve Proaktif Yaklaşım olmak üzere iki başlık altında toplanmaktadır. Reaktif yaklaşımda, hile belirtileri ortaya çıktıktan sonra ayrıntılı bir hile incelemesi yapılmaktadır. Oysa hilenin devam ettiği süre ile meydana gelen ekonomik kayıp arasında doğrusal bir ilişki bulunmakta ve bu nedenle hilenin erken tespit edilebilmesi önem kazanmaktadır. Proaktif yaklaşımda hile yapmak için olası fırsat ve tehditler oluşmadan görülebilmekte, olabilecekler tahmin edilerek önlem alınmaktadır.

Dünya üzerinde birçok ülkede bir meslek olarak kabul gören adli muhasebe, yabancı literatürde proaktif yaklaşımlar arasında yer almakta ve muhasebe hilelerinin tespiti ve önlenmesinde etkin bir rol oynamaktadır. Ancak Türkiye'de bir meslek olarak görmeyen ve henüz tam anlamıyla uygulama alanı bulamayan adli muhasebenin Türkçe literatürde proaktif yaklaşımlar arasında bu nedenle yer almadığı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, adli muhasebenin Türkiye'de yasal bir yapıya kavuşturulması ve Türkçe literatürde de proaktif yaklaşımlar arasında yer alması gerektiği konusunda bir farkındalık yaratmaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Hileleri, Adli Muhasebe, Hileli Finansal Raporlama, ACFE.

ABSTRACT

Especially together with the involvement of large-scale companies such as Enron and Worldcom in 21st century, accounting frauds became a global problem due to the effects of globalization and advancements in financial systems thanks to the technological advances in this century and it causes dramatic and global economic losses affecting all the institutions throughout the world. The approaches to be used in detecting and preventing the accounting frauds are generally classified under two groups as Reactive and Proactive. In reactive approach, a detailed fraud investigation is performed after achieving the signs of fraud. However, there is a linear relationship between the period, in which fraud has continued, and the economic loss arising and, thus, it becomes important to detect the fraud early. In proactive approach, however, the opportunities and threats can be projected before the fraud and the measures are taken by considering the possible results.

Forensic accounting, which is considered an occupation in many countries throughout the world, is accepted to be among the proactive approaches in international literature and plays an effective role in detecting and preventing the accounting frauds. However, the forensic accounting, which is not seen as a profession in Turkey and couldn't have an exact usage in field, is thought to not be included in proactive approaches in Turkish literature. The study aims to provide the forensic accounting with a legal structure in Turkey and to raise awareness about the necessity of including it into proactive approaches in Turkish literature.

Keywords: Accounting Frauds, Forensic Accounting, Fraudulent Financial Reporting, ACFE

Tür: Araştırma makalesi

Gönderim tarihi: 25.02.2022

Kabul tarihi: 06.09.2022

¹Doç.Dr., Cumhuriyet Üniversitesi İİBF Finans ve Bankacılık Bölümü, asenel@cumhuriyet.edu.tr,
(ORCID: 0000-0002-2267-7392)

²Doktora öğrencisi, Cumhuriyet Üniversitesi İİBF Finans ve Bankacılık Bölümü hesnaa67@gmail.com,
(ORCID: 0000-0002-6810-4223)